



***Het ware
gezicht
van
Almere
City FC***

Eva Vriend

De selectie verzamelt zich nog één keer voor de *huddle*. De spelers slaan de armen over elkaars schouders. Er vormt zich een grote rood-zwarte kring van zo'n veertig mannen en twee vrouwen (de psycholoog en de chef-kok).

De scheidsrechter staat klaar met het fluitje in zijn mond. Het is de laatste wedstrijd in het debuutseizoen van Almere City FC in de Eredivisie.

Alle 4500 plaatsen in het Yanmarstadion zijn bezet. Handhaving is al zeker. Thuis tegen NEC wil de club strijden voor de eer. De laatste overwinning was drie maanden geleden, 1-0 uit tegen PEC Zwolle.

Voor de groepsknuffel sluiten ook de wisselers aan, de geschorste middenvelder Peer Koopmeiners en de geblesseerde vleugelspeler Yoann Cathline, net als de voltallige technische en medische staf en technisch directeur Johan Hansma. Ze kruipen naar elkaar toe. De kring krijgt de vorm van een hart.

ESPN en het mediateam van de club staan erbovenop als hoofdtrainer Alex Pastoor iets uit zijn broekzak haalt. Een cameraman kan het tussen twee rood gekousde benen door precies filmen. Pastoor stapt naar voren, roept iets en spuit met wit schuim een hart op de grond.

Vanuit het persvak aanschouw ik de scène. En ik denk: 'Gebeurt dit echt?'

Na een jaar te hebben rondgelopen bij de jonge profclub is dat de vraag die ik me het vaakst stel, besef ik. Gebeurt dit echt?

De voetballerij is omgeven door camera's en microfoons. Zodra trainers en spelers de beslotenheid van de kleedkamer verlaten, wordt alles geregistreerd. Een hoofdknikje, een schouderklop, een grimas. Niemand loopt argeloos op een voetbalveld. Iedereen is zich bewust van een extra paar ogen.

Voor een tweewekelijkse rubriek in *de Volkskrant* volgde ik Almere City FC afgelopen seizoen. Ik ben geboren en getogen in Flevoland, schreef een boek over de geschiedenis van de jongste provincie van Nederland en de hoofdvraag van mijn column was of het me zou lukken om fan te worden Almere City.

Ik bezoek bijna alle thuiswedstrijden en ga naar menig uitwedstrijd. Sowieso bij de grote clubs, omdat spelers en fans daar het meest naar toe leven. De Adelaarshorst, het Abe Lenstrastadion en De Goffert wil ik zelf graag eens van binnen zien. Ik groeide op met voetbal. Mijn vader, een veehouder uit de polder, keek zondagavond naar *Studio Sport*. Met het bord op schoot. Als hij was uitgegeten, mocht ik bij hem zitten.

Het voelt soms of ik de enige ben die het script niet kent. De voetbalwereld als *The Truman Show*. Ik werk bijna dertig jaar in de journalistiek, maar begaf me niet eerder in de wereld van het profvoetbal. Het is wennen dat je niet zelf mag beslissen of je een praatje maakt

met iemand. Dat er niet wordt vertrouwd op het inschattingsvermogen van de journalist. Het bekende verhaal: alles moet via de perschef. Niet alle spelers van Almere trekken zich hier evenveel van aan. Aanvaller Rajiv van la Parra komt altijd uit zichzelf een hand geven als ik langs de lijn sta te wachten op de speler voor wie ik een formeel verzoek voor een interview heb ingediend.

'Hallo mevrouw, hoe gaat het met u?'

'Goed, hoe gaat het met jou? Jammer dat je niet hebt gespeeld, man.'

Brede glimlach: 'Volgende keer beter. Fijne avond nog!'

Middenvelder Jochem Ritmeester van de Kamp is ook altijd beleefd.

De perskamer van Almere City is nogal klein, een van de kleinste van de Eredivisie. Aan een paar tafels zitten de vaste persfotografen zich na de wedstrijd te verdringen om hun foto's zo snel mogelijk te versturen. Achter een muurtje staan de camera's opgesteld voor de tv-interviews.

In de hoek een koffieautomaat en een koelkastje. De 68-jarige vrijwilliger Bob de Boer werkt er als gastheer en probeert in het gedrang iedereen zo snel mogelijk van een drankje te voorzien. Een flesje bier voor Pastoor, een kopje thee voor mij.

Na de thuiswedstrijd tegen Ajax willen de tv-journalisten met Jochem Ritmeester van de Kamp spreken. Hij maakte een prachtig doelpunt, Pastoor zou het aan het eind van het seizoen een van de hoogtepunten noemen, omdat het voortkwam uit ingenieus samenspel.

Ritmeester van de Kamp staat te wachten tot hij aan de beurt is voor het volgende interview als hij mij ontwaart in de drukte.

'Hallo mevrouw, hoe gaat het met u?'

'Ja, goed, dank je, maar jij gefeliciteerd met je doelpunt! Tegen Ajax!'

'Dank u wel, dank u wel, voelt wel lekker, ja.'

'Ik zag dat Pastoor je naar de kant riep in de tweede helft. Wat zei hij tegen je, als ik vragen mag?'

'Hij zei dat ik gewoon de hele tijd bij die ene man van Ajax moest blijven.' En dan kijkend naar vrijwilliger Bob de Boer, die er ook bij is komen staan: 'Hoe heet die ene middenvelder ook alweer?'

Bob, nadenkend: 'Bedoel je Tahirovic?'

Jochem Ritmeester van de Kamp, twintig jaar, komt uit Laren.

In artikelen over hem staat altijd dat zijn moeder en zus van de hockey zijn. Moeder Pascale Hak speelde op hoofdklasse-niveau. Als Ritmeester van de Kamp geen basis staat en langs de lijn loopt te warming-uppen, is hij de speler die ballenjongens en kinderen achter de boarding standaard een high five geeft.

Hij rijdt in een lichtgrijze Skoda Fabia. Bij het stadion parkeert hij zijn auto tussen de Audi's en BMW's. Op de laatste wedstrijddag van het seizoen zal ik een foto maken van de grijze Skoda van Jochem Ritmeester van de Kamp.

Eén keer beland ik formeel in de businessclub, dankzij een uitnodiging van burgemeester Hein van der Loo van Almere. Hij wil me graag meer vertellen over de betekenis van Almere City voor de stad. Aan de telefoon zei hij al: 'Als vijfde stad van het land horen we bij de top vijf van de Eredivisie.'

Een profvoetbalclub is het beste marketinginstrument dat een burgemeester van een impopulaire poldergemeente zich kan wensen. Eindelijk staat Almere positief op de kaart. De stad is meer dan een nieuwbouwwijk boven Amsterdam. Ik hoor het iedere week mensen verzuchten.

Zij vinden vast dat 'verzuchten' te negatief klinkt.

Die avond interview ik na afloop langs de lijn de Almeerse verdediger Joey Jacobs en ik praat bij met een kennis die als assistent-trainer voor de tegenpartij werkt. Tegen de tijd dat ik in de businessclub arriveer, kan ik de burgemeester niet meer vinden. Een lokale artiest zingt er covers van Nederlandstalige hits. Het volume staat hard, erg hard.

Voor mijn gevoel zie ik veel bandplooibroeken van travelstof en overhemden die strak rond buiken spannen. Het liefst wil ik meteen naar huis.

Enigszins verdwaasd loop ik naar de eretribune, waar de muziek minder luid schettert. Ik stuit op de moeders van de middenvelders Stije Resink en Jochem Ritmeester van de Kamp. Ze kennen elkaar goed. Hun zoons spelen sinds hun tiende samen in de Almeerse jeugdopleiding. Met een alcoholvrij biertje in de hand praten ze wat bij. Het voelt ongepast hen verder te storen.

Verder dwalend beland ik in een rustige hoek achter de coverzanger. Hier word ik hartelijk begroet door Remco Koopmeiners, de vader van Peer en Teun. Hem sprak ik eerder voor mijn rubriek omdat hij als voetbalvader en als docent sportkunde aan de Hogeschool van Amsterdam interessante ideeën heeft over de begeleiding van topsporters. Hij vertelt nu over die keer dat een scout van AZ een presentatie gaf op de lokale club in Castricum. Iemand wees de scout op de twee talentvolle zoons van Koopmeiners. De AZ'er zag de jongens niet spelen, hij wist niet dat de moeder van Teun en Peer relatief lang is. Hij keek naar pa Koopmeiners, niet al te groot van stuk, en zei: 'Dat kan ik me niet voorstellen.'

Dan komt Peer aanlopen. Hij kreeg in de 91^{ste} minuut een rode kaart, en wil nu zijn verhaal doen bij z'n vader. Het lijkt me onbeleefd om mee te luisteren. Ik groet vader en zoon, en ontvlucht de businessclub. Zo ging het echt.

Waar spelers weleens spontaan een babbeltje maken, doet de hoofdtrainer dat beslist niet. Althans, niet met mij.

Ik spreek Alex Pastoor na de eerste training van het seizoen.

In het stukje over het nipte thuisverlies tegen PEC Zwolle (2-1) beschrijf

ik vervolgens hoe hij in de perskamer na een sombere slok bier tegen vrijwilliger Bob de Boer zegt dat 'verliezen meer pijn doet dan ik laat zien'.

De eerste weken van het seizoen heeft Almere City het zwaar.

De voorspellingen van analisten lijken uit te komen: degradatie in het debuutseizoen. Er wordt met 6-1 verloren van Feyenoord, met 4-1 van FC Twente. Maar na het gelijkspel tegen Excelsior (0-0), in de vijfde speelronde, keert het tij. Pastoor verandert van systeem: één man minder voorin, hoog druk zetten, vaker de langer bal. Het rendeert. Van PSV wordt nog verloren, maar daarna volgt winst tegen FC Utrecht en RKC Waalwijk. Uit tegen NEC blijft het gelijk.

Voldoende aanleiding voor een onderhoud met Pastoor. Ik moet even wachten tot hij is uitgepraat met ESPN, de NOS en de regionale omroep. Van de schrijvende pers ben ik de enige die hem wil interviewen. Ik ben sowieso meestal de enige schrijvende journalist die voor Almere City komt, afgezien van een lokale website.

Omdat het al enkele weken geleden is dat ik hem echt heb gesproken en omdat ik toch ietwat gespannen ben, wil ik beleefd zijn en ik stel me opnieuw voor als ik Pastoor in de catacomben van het Goffertstadion een hand geef.

'Ik weet dat jij Eva Vriend bent, Eva Vriend,' antwoordt hij.

Een van de vragen die ik heb voorbereid, gaat over zijn manier van coachen tijdens de wedstrijd. Het is mij opgevallen dat hij tijdens dode spelmomenten relatief vaak spelers naar de kant haalt voor een persoonlijke instructie. Vaak één hand op de schouder, even contact makend. Met de andere hand wijzend.

Gedurende het seizoen mail ik geregeld met Bart Frouws, de dataman van *Voetbal International*, omdat ik wat ik op het veld zie graag onderbouw met cijfers. Cijfers voelen echt, feiten zijn onontkoombaar.

De nieuwe speelwijze van Pastoor is Frouws ook opgevallen. Van alle keepers in de Eredivisie schiet Nordin Bakker van Almere het vaakst richting het strafschopgebied van de tegenstander. De Flevolandse tikken weinig rond, ze worden de club met de minste passes. Ze maken relatief veel overtredingen, het hoogste aantal per wedstrijd bij een Eredivisieclub. Almere herovert relatief veel de bal op de helft van de tegenstander, alleen PSV lukt dat vaker.

Het aantal keren dat een trainer een speler naar de kant haalt, turft het databureau waar Frouws mee werkt helaas niet. Ik koers op mijn intuïtie. Mogelijk komt het doordat de meeste spelers van Almere amper Eredivisie-ervaring hebben? De promotie kwam ook in Almere als een verrassing. Technisch directeur Hansma heeft de selectie relatief laat kunnen versterken.

Het lijkt mij logisch dat je dan als coach tijdens de wedstrijd extra betrokken bent bij het spel. Dat je er bovenop zit. Geen moment onbenut laat om de tactiek in te slijten. De kracht van de herhaling.

Pastoor kijkt me aan en zegt dat dit allemaal niet het geval is. Andere coaches roepen spelers heus ook naar de kant. Ik zeg dat ik erop gelet heb. Dat ik ook de trainers van de tegenstanders in de gaten heb gehouden. In mijn ogen coacht Pastoor toch echt actiever tijdens de wedstrijd. Het interview verloopt verder ook stroef. Aan het eind van het gesprek, al weglappend, herhaalt Pastoor mijn naam, opnieuw iedere lettergreep benadrukkend. Ik kijk hem na. Gebeurt dit echt?

‘Altijd maar dat voetbal, wilden jullie je kinderen niet meer geven dan alleen maar dat voetbal?’

Tijdens mijn interview met vader Koopmeiners, het seizoen is over de helft, geef ik te kennen dat ik de voetbalwereld ook benauwend vind. Ik heb soms met de jongere spelers te doen. Je voelt hoe klein hun leefwereld is. Veelal lijken ze niet beter te weten, gedrild als ze van jongs af zijn door het systeem van de jeugdopleiding van een betaald voetbalonderneming.

Remco Koopmeiners vertelt dat hij en zijn vrouw er in ieder geval op hebben toegezien dat Teun en Peer een middelbareschooldiploma haalden dat paste bij hun niveau. Peer deed met gemak het vwo, ‘daar hadden we verder niet zoveel werk van’. Teun slaagde voor de havo, ‘hij moest er meer voor doen’.

Op de basisschool had Peer een tijdje gitaarles. Zijn vader adviseert hem zoets weer op te pakken. ‘Je kunt je brein ook op een andere manier bezighouden. Die jongens zitten uren in een bus, hebben veel wachttijd op een dag, maar dan zitten ze vooral te kaarten.’

‘Er is meer in het leven,’ zegt hij dan tegen Peer. ‘Wat doe je over tien jaar? Je kunt je tijd nu nuttiger besteden. Lees eens een boek, kijk een moeilijke documentaire. Ik vind het wel jammer dat hij dat weinig doet. Maar ja, hij is een volwassen kerel.’

Na afloop van de uitwedstrijd tegen Go Ahead Eagles heb ik het erover met Peer. Hij zegt dat zijn vader veel verstand heeft van de begeleiding van topsporters, ‘maar het is anders als je het zelf daadwerkelijk beoefent’. Omdat ik het niet kan laten, doe ik Peer Koopmeiners *Het nieuwe land* cadeau, mijn boek over de geschiedenis van Flevoland. Ik voel me als een oude tante die met een krakerige stem zegt dat lezen goed voor je is. Als Koopmeiners even later poseert met een jonge fan houdt hij het boek braaf vast.

Na het seizoen post hij op Instagram foto’s van een zonnige vakantie in Thailand. Idyllische strandplaatjes, te mooi om waar te zijn. Ik stuur hem een berichtje, dat ik ervan uitga dat hij daar mijn geschiedenisboek ligt te lezen.

‘Hahahahaha, ja, dit was het perfecte moment geweest eigenlijk. Maar hij staat helaas niet op mijn e-reader, haha.’

Met de Kerst besluit ik een nieuwe poging te wagen. Ik wil de feestdagen aangrijpen voor een meer reflectief gesprek met Alex Pastoor en dien weer een verzoek voor een interview in. Hij wil me alleen telefonisch te woord staan aan het eind van de middag, op een moment dat ik geen tijd heb. Als ik hem de volgende ochtend persoonlijk app om alsnog een afspraak te maken, antwoordt hij dat hij liever geen interviews geeft. Ik beschrijf het voorval in *de Volkskrant* en in dezelfde week verschijnt er een groot interview met Pastoor in *Trouw*, met daarbij een foto van de trainer op het strand met zijn hond. Op zijn eigen LinkedIn-pagina prijst Pastoor het artikel aan: ‘Tom van Hulsen van dagblad *Trouw* toonde gemeente interesse in me. Voor wie ik ben. En voor wat ik denk en voel.’

Ik merk dat ik niet alleen fan begin te worden van Almere City. Ik ontwikkel ook stilaan een obsessie voor Pastoor. Op het Instagramaccount *Scannedfootballphotos* ontdek ik een portretfoto uit 1990 van een 23-jarige Pastoor. Hij heeft een bos vol krullen en een matje. In zijn handen houdt hij een echte kip, een waarachtige Barnevelder. Uit het bijschrift: ‘Hij woont in Schoorl, voetbalt bij Volendam en houdt van zijn verloofde. Zijn roeping? Trouwen. Zijn motivatie? Nooit opgeven. Kousjes omlaag, mouwtjes omhoog. Ruim baan voor Alex Pastoor.’

Hoe dat zit met die kip, wordt niet duidelijk.

Ik overweeg om de foto uit te printen en op mijn werkkamer te hangen.

Voor de line-up van de thuiswedstrijd tegen FC Volendam loopt middenvelder Stije Resink uitgebreid zwaaiend het veld op. Liefdevol kijkt hij naar vak G, waar de ouders en vrienden van de selectie zitten.

Ik app erover met zijn moeder, met wie ik een vriendschappelijk contact heb sinds ik in mijn column schreef hoe zij soms naar de voetbal-schoenen kijkt om haar eigen zoon te onderscheiden.

Op zoek naar het ware gezicht van de jonge profclub blijf ik vaak uit te komen bij de ouders van de selectiespelers.

‘Nee, hij zwaaide niet naar mij,’ appt de moeder van Resink terug.

Ze zag het gebeuren op televisie. ‘Wij zijn op vakantie. Ik vroeg me ook al af naar wie wel?!’ – gevolgd door een knipoog-smiley.

De moeder van Jochem Ritmeester van de Kamp vertelt hoe ze in een online fanwinkel een T-shirt bestelt met een afbeelding van haar eigen zoon. De foto is gemaakt na zijn doelpunt tegen Ajax. Hij doet zo’n juich met z’n wijsvinger voor zijn mond. Moeder wil het shirt cadeau doen aan zijn zusje, als grapje.

Jochem woont bij nog haar thuis. Als ze op een vrijdagavond wat zitten te zappen, wordt er aangebeld. Jochem doet zelf open. De man van de fanshop staat op de stoep. Om kosten te besparen, bezorgt hij de shirts hoogstpersoonlijk bij de klanten thuis.

Hij staat oog in oog met de selectiespeler die op het shirt staat.

Hij kan zijn ogen niet geloven. Jochem weet niet wat hij moet zeggen. Het gebeurt echt.

De kritiek op de speelwijze van Almere City FC zwelt aan in de loop van het seizoen. Pastoor krijgt complimenten zodra handhaving realistisch wordt, maar de manier waarop verdient volgens velen geen schoonheidsprijs.

In de tv-interviews na afloop moet Pastoor zich verantwoorden.

Hij zegt dat hij houdt van passie en strijdlust. Hij maakt een vergelijking met een wedstrijd in een lagere Engelse divisie die hij eens met zijn zoon bezocht. Dat is écht voetbal.

Ik spreek mensen, mannen, die al jaren werkzaam zijn in de voetbaljournalistiek, die ik niet met naam en toenaam mag citeren. Zij hebben gehoord dat Pastoor als voetballiefhebber ook moeite heeft met de manier waarop hij Almere laat spelen. Het is een keuze uit nood.

Met mooier, opbouwend voetbal redt Almere City het niet met de goedkopere selectie waarop de club is aangewezen. Handhaving lukt alleen met minder aantrekkelijk voetbal. Het is een van de redenen waarom Pastoor bij de clubleiding in een vroeg stadium aangeeft na het seizoen te stoppen. Hij heeft geen zin om nog een jaar zo'n speelwijze aan te jagen, zeggen mijn goed ingevoerde bronnen.

Via via hoor ik ook dat Pastoor vindt dat ik onvoldoende verstand heb van voetbal.

In zijn eigen podcast *Met open vizier* reflecteert Pastoor met oudgediende Kees Jansma op diens werk als perschef voor het Nederlands elftal. Jansma legt uit dat hij het als zijn taak zag om bij de trainers en spelers hun angst voor de media weg te nemen.

Pastoor zegt dat zowel de media als de voetballers er moeite voor moeten doen om een wedstrijd interessanter te maken. De gemiddelde kijker zou moeten leren dat de sport om meer draait dan 'de bal in het net'. Idealiter verzorg je voor de journalisten die een club volgen bijvoorbeeld aan het begin van een seizoen een informatieve ochtend over bijvoorbeeld de trainingsopbouw en de spelwijze, schetst Pastoor. Zodat je 'bij de journalist iets aanwakkert wat lijkt op spelbegrip'.

'Zo zou het moeten,' antwoordt Jansma.

Pastoor: 'Geen enkele journalist heeft een trainerscursus gedaan.

De trainer of speler moet een stap doen om meer uit te leggen.'

Jansma: 'Het helpt zó als je een beetje open bent.' Voor de zekerheid app ik met Martijn de Groot van Omroep Flevoland, de enige echte clubwatcher van Almere City. Hij volgde de club al diep in de krochten van de Keukenkampioen Divisie en de Jupiler League. Heeft hij wel eens zo'n minicollage gehad van Pastoor? Het antwoord is nee.

Op een nacht droom ik over Pastoor. Ik dien weer een aanvraag voor een interview in. Na de wedstrijd komt hij naar me toe lopen. De cameraploegen zijn hun spullen aan het opruimen. Ik ben wederom de enige van de schrijvende pers die voor Almere City komt.

Aan de rand van het uitgestorven veld kijk ik hem aan. Ik laat een stilte vallen. Dit keer maak ik niet de fout om opnieuw mijn naam te noemen. Nog een korte stilte. Ik kijk hem aan, en vraag: 'Heb je nog kippen?'

De dag na de bekendmaking van Almere City dat Pastoor stopt als hoofdtrainer, staat er een groot interview in *de Volkskrant*. Opnieuw een foto van de trainer die zijn hond uitlaat op het strand. De hond die wegrent, de hond die een aai krijgt.

In het artikel gaat het niet over de kritiek die Alex Pastoor in de loop van het seizoen heeft gekregen op de speelwijze van Almere. Dat de laatste overwinning twee maanden geleden is, komt niet aan bod.

Op zijn LinkedIn-pagina schrijft Pastoor: 'Met Willem Vissers had ik een fijn gesprek over liefde voor m'n vak, met ziel en zaligheid werken en over zingeving en dankbaarheid.'

Na die laatste thuiswedstrijd tegen NEC (4-1 verloren) spreek ik in de krappe perskamer de man aan die ik al de hele middag om Pastoor heen zie zwermen. Hij draagt een krap zittend zwart poloshirt met het logo van Almere City. Het blijkt Boudewijn Geels, een journalist die voor uitgeverij *Inside* aan een boek werkt over Pastoor, mede gebaseerd op de interviews uit diens podcast.

Pastoor loopt langs, ziet ons samen praten op een bankje en zegt: 'Jullie zitten hier gezellig met zijn tweeën?'

Later vraag ik aan een speler, wiens naam ik hier niet zal noemen, naar die afsluitende groepsknuffel met dat hart in het midden. Hij heeft gedoucht, een ereronde gelopen en een bloemetje in ontvangst genomen. De meeste post-wedstrijd-adrenaline is inmiddels uit zijn lichaam. 'Wat dat was, met dat hart? Dat was één groot toneelstuk.' Een teamgenoot hoort het. Hij slaat een arm om zijn medespeler heen en trekt diens hoofd half naar beneden, lachend: 'Dat moet je niet zeggen, man.'